
Публикуван на: 02-02-2010

Източник: [Портал Европа](#)

Обобщение на гледните точки на гражданските организации, изразени и дискутирани на едноименната конференция.

Над 120 души от различни държави се заеха със задачата да изработят визии за бъдещето на ЕС след 10 години, която да отразява най-точно очакванията на гражданите и техните организации за утрешна Европа.

Такава беше идеята на участниците в днуневната Международна конференция ["Европа 2020 - гражданска визия"](#), проведена в София на 29 и 30 януари 2010 г. Събитието беше осъществено от Европейския институт и неговите партньори от Центъра за модернизирание на политики и Портал ЕВРОПА и е част от проекта ["Взаимодействие с Европейския парламент"](#), финансиран от ГД "Комуникация" на ЕП.

Директорът на Европейския институт Любов Панайотова обобщи пред журналисти в края на конференцията [изводите](#), направени от участниците в трите панела на конференцията - **"Европейската демокрация: мисията възможна?", "Европейско културно пространство и идентичност" и "Солидарността в ЕС - споделена отговорност за развитие"**.

В резултат на работата на Панел 1, Панел 2 и Панел 3 бяха направени заключения и конкретни препоръки за дългосрочното развитие на ЕС в изброените сфери. Както може да се види от видеозаписите, публикувани на сайта на проекта "Взаимодействие с Европейския парламент", бяха изтъкнати редица въпроси, отразяващи гледната точка на гражданския сектор. Те нямат претенции за изчерпателност, но представляват поучителна моментна снимка на нагласите на хората, както подчертаха участниците във форума.

Екипът на конференцията ги представя тук - в систематизиран вид по панели - на вниманието на читателите. Техните коментари, допълнения, предложения и реакции са повече от добре дошли, за да бъде допълнена гражданската визия за утрешна Европа: пишете ни на електронната поща parliament@europe.bg или на [Facebook-страницата](#) на Портал ЕВРОПА. Серията граждански мнения продължаваме от Област Благоевград - каква Европа след 10 години си представят гражданите там (чуйте анкетата от "Радио Благоевград")

През пролетта предстои посланията на участниците в конференцията да бъдат предадени на евродепутатите, както и на представители на други европейски институции.

"Европа 2020 - гражданска визия" - резултатите

В Панел 1 - "Европейската демокрация - мисията възможна?", модерирани от [Тихомира Трифонова](#) от Центъра за модернизиране на политики, темата за Договора от Лисабон се превърна във водеща. Българският евродепутат и член на Комисията по външни работи [Андрей Ковачев](#) говори за демократичния дефицит в ЕС и за това какви развития се очакват вследствие на влизането в сила на Договора от Лисабон. Конкретни предложения за демократизацията на ЕС отправи Кристиан Фелбер от виенския Университет по икономика и бизнес. Давид Крал от Института за европейска политика "ЕУРОПЕУМ" интерпретира гражданската инициатива като нов инструмент за директна демокрация на ниво Европейски съюз. Хрovie Буткович от хърватския Институт за международни отношения, от своя страна, говори за традиционните и новаторски демократични практики и модели в ЕС. Агнйешка Лада от полския Институт по публични дейности коментира изборителната активност на евровата като тест за европейската демокрация. "Демократичен бюджет на ЕС - мисията възможна?" бе темата на изказването на българския евродепутат [Ивайло Калфин](#), зам.-председател на Комисията по бюджети и бивш външен министър. Лукия Котронаки от Атинския университет говори за феномена на колективните протестни действия в Гърция и солидарността. Върху кризата в европейските институции и европейските граждани в този контекст се спря Марко Инчерти от брюкселския Център за проучване на европейските политики. За гражданските инициативи и отношенията с националните парламенти говори евродепутатът [Мария Неделчева](#) - единственият български член на Комисията по земеделие и развитие на селските райони в ЕС, както и член на Комисията по петиции. Майкъл Брутер от Лондон Скуул ъф Икономикс говори за парадокса на европейската демокрация, а Сеголен Прюво от френската асоциация "Европейски алтернативи" - за връзката между социалните движения европейските или транс-национални институции. Има ли европейски демос - върху това се спря осемнайстият български евродепутат Светослав Малинов. [Жоао Сант-Анна](#), шеф на юридическия отдел на Европейския омбудсман, описва ролята на Европейския омбудсман като пазител на прозрачността.

Малина Стефанова от Европейския институт представя [изводите](#) от Панел 1 на заключителната сесия на конференцията.

Панел 1 – "Европейската демокрация - мисията възможна?"

» Европейската демокрация е дълъг път, продължаващ дебат. Тя няма да бъде постигната скоро, не е ясно, дали ще е постигната и до 2020 година. На този етап европейската идентичност не съществува и не може да бъде сформиран европейски демос. Такъв може да бъде създаден отгоре и това трябва да бъде цел за следващото десетилетие.

» Гражданската инициатива е много положително развитие и очакванията към нея са високи, вероятно твърде високи. Следователно тя трябва да се докаже с необходимата предпазливост и да се фокусира върху ясни въпроси, така че да не се изгуби ентузиазмът. Друг ключов аспект ще бъде отговорът на Европейската комисия на тази инициатива.

» Въпреки че не е държава, ЕС съществува материално в живота на европейските граждани. До 2020 г. визията е консолидиране на достигнатото. Гражданите на Европа имат множество права, но не са запознати за голяма част от тях. Желаният резултат е правата да станат ефективни и познати, изцяло изпълнени.

» ЕС е постигнал ниво на прозрачност и е желателно държавите-членки да продължат тази тенденция. Желателно е гражданските организации да се ангажират повече в экс-пост оценката на въздействието на законодателството, а не само в неговото формулиране.

» Разпространяването на гражданските права и основните свободи във всички политики все още е незавършен процес. Трябва да се обърне повече внимание върху поставянето на политиките на различни нива.

» Въпреки че не е държава, ЕС представлява мощна политическа система. Кризата в демокрацията не се корени в липсата на интерес у гражданите към ЕС и представлява не отхвърляне, а несигурност за това дали Съюзът може да опазва в достатъчна степен техните интереси и права.

» Уникалността на Съюза се състои в това, че той е съставен от демократични държави, които са се присъединили доброволно. ЕС сам по себе си не е демократична държава и едва ли ще се превърне в такава, понеже това би изисквало политическа култура, споделяна от всички хора. Инструментите на демокрацията са предоставени, сега зависи от гражданите да решат до каква степен желаят да ги използват.

» Демократизацията на ЕС изисква засилване на европейската държава. Що се отнася до институциите, те трябва да осъзнаят, че гражданите не могат да бъдат администрирани, те трябва да бъдат включени. Правото да бъдеш консултиран е нова сфера, която има добри шансове да приближи гражданите до ЕС. Що се отнася до гражданите, това означава образование от ранна възраст, което да подготвя за гражданско участие, интензивен обмен и комуникация, както междуличностна, така и между организации.

» Предизвикателството във визията към политиките на национално ниво е да поемат своята

отговорност за по-добра връзка с техните избиратели и "да преведат" за тях европейските въпроси по начин, който изгражда общата идентичност.

» Някои от съществуващите механизми все още обезкуражават гражданите да вземат участие, тъй като не вярват в автентичността на резултатите от това свое участие, и съответно имат нужда от по-нататъшно регулиране и подобряване, като например лобирането.

Основната тема в Панел 2 - "Европейското културно пространство и идентичност", модерирани от ръководителя на Катедра "Европеистика" в СУ доц. Ингрид Шикова, бе общата европейска идентичност и в частност ролята на младото поколение в нейното изграждане. Доц. Айнарс Димантс от Училището по бизнес администрация в Рига разясни европейските идеи в Латвия, а Аймерик Шасенг от Асоциацията "Европейски алтернативи" - Франция говори за изграждането на Европа като за въпрос на поколения. Връзката между гражданство, разнообразие и образование потърси в изказването си Джани Алтавила от италианската Мрежа на активни европейски граждани. Ханс Йорг Тренц от Хумболтовия университет в Германия говори за колективните идентичности и изработването на европейската конституция, а Харис Никокавурас от Средиземноморската SOS-мрежа - за доброволчеството в ЕС. Проф. Пауло-Вила Майор от португалския университет "Фернандо Песоа" се спря на въпроса за европейското гражданство като труден път между многообещаващ потенциал и горчивина. Румяна Камберска от Софийския университет представи политиките за деца ЕС-2020, а Херберт Хойс (Германия) подробно описа важните въпроси, свързани с ромите в Европа. Своеобразен принос към гражданските визии, свързани с Панел 2, направи и авторитетният германски евродепутат [Дорис Пак](#): председател на Комисията по култура и образование в ЕП. Тя пристигна в София, за да говори на заключителната сесия на конференцията и сподели: *"ЕС е единственият гарант за опазване на различните културни идентичности, тъй като за щастие няма "една обща" европейска култура. Съществуват хиляди европейски култури и всяка от тях заслужава да бъде опазена. Единствената гаранция за това е именно фактът, че ЕС няма "една култура", която да засенчи всички останали, а представлява общо пространство, в което всички култури могат да съжителстват спокойно и да се обогатяват, черпейки от обмена помежду си."*

На снимката: Виктория Баръмова от Европейския институт представя [изводите](#) от Панел 2 на заключителната сесия на конференцията.

Панел 2 – "Европейското културно пространство и идентичност"

- » Европейските граждани имат само права, но трябва да имат и задължения.
- » Необходимо е да се насърчава мобилността на европейските граждани, по-конкретно да се увеличи финансирането на европейски програми за обмен; нуждаем се от последващи дейности на програмите, които да са по-ясни за цялото общество; съществува необходимост от включване на младите хора, които нямат възможност да участват в програмите за обмен; по-голямата мобилност създава усещането за европейска идентичност.
- » Програмите на ЕС трябва да осигуряват социално включване; трябва да отчитат местните потребности; някои проекти имат повече успех, когато са организирани на местно ниво и въпросът е как да се реструктурират схемите така, че средствата да достигат до хората на местно ниво.
- » За да имаме обща идентичност, се нуждаем от общи ценности или от обединяването им, което означава общ политически проект (например Европейска конституция).
- » ЕС разчита на хомогенност, за да може да се говори за обща принадлежност; трябва да има общи споделени ценности, колективно чувство.
- » Образованието е съществено; необходими са по-активни политики, насочени към младите хора; първата стъпка за изграждане на европейската идентичност е културната и интелектуална нагласа на обществата във всяка държава- член на ЕС.

- » Важността на европейската история трябва да бъде подчертавана в образованието.
- » ЕС трябва да е решение на проблемите на глобализацията, а не да се приема като загуба на идентичност.
- » ЕС не е символ на глобализацията; ЕС не отнема националната ни идентичност.
- » Поколението след 1989 г., въпреки относителното си безразличие, ще допринесе за създаване на обща европейска идентичност чрез общите си ценности.
- » По повод факта, че 2011 година е обявена за Европейска година на доброволчеството, трябва да се има предвид, че доброволчеството насърчава активното гражданство и популяризира европейската идентичност; то трябва да се подпомага; не трябва да замества задълженията на държавата.
- » От основно значение е активната политика за децата.
- » Необходими са повече средства по програми за ромското малцинство, но по-скоро трябва да се включват различни култури, не само ромите.

Участниците в Панел 3 - "Солидарността в ЕС - споделена отговорност за развитие", модерирани от директора на Европейския институт [Любов Панайотова](#), се фокусираха върху няколко основни теми, главната от които беше Кохезионната политика на ЕС и нейните икономически, социални и териториални измерения. Втората обхваща разширяването на ЕС, перспективите на Турция и развитието на Източното партньорство. По отношение на Турция се налага изводът, че преди всичко трябва да се изясни перспективата пред тази страна в отношенията ѝ с ЕС. Третата – наред с тенденциите за миграцията, включва възможностите за свободно движение на хора и мобилността на трудовия пазар и трансграничното сътрудничество. Детайлно бяха очертани препятствията – както гранични, така и политически – за утвърждаването на европейската солидарност. Бе отделено време за дебат по въпросите за борбата срещу бедността и мерките за финансово включване на уязвимите групи. По темата за Социална Европа беше акцентирано също върху гъвкавостта на пазара на труда и степента на сигурност, която той дава на заетите. Александра Соци от Института за публична политика в Румъния говори за обновения европейски социален дневен ред и как се изправяме срещу социалната реалност в Европа. Двама германски представители - Андреас Войдих и Щефан Помер, представиха инициативите и новите тенденции в трансграничните трудови пазари в Европа. За социалното включване като начин за борба с бедността говори Ханс Грос от австрийската Мрежа на потребителите. Евродепутатът [Кристиан Вигенин](#), който е председател на Делегацията на ЕП Евронест, се спря върху Източното партньорство и предизвикателствата пред него през следващите години. Марк Гарсе от базираната в Белгия Интер-регионална асоциация по здравни проблеми говори за приносите на ЕС към

"Европа 2020 - гражданска визия" - резултатите

неговите граждани, а директорът на Центъра за икономическо развитие Мария Прохаска - за бъдещето на Flexicurity. За икономическите, социалните и териториални измерения на кохезионните политики говори доц. Милена Стефанова от СУ. Недзад Мемедович от македонския Център за проучване и правене на политики се спря върху промените и предизвикателствата пред миграцията след либерализирането на визовия режим на държавите от Западните Балкани. Ролята на гражданското общество в европейската социална политика очерта проф. Теодорос Скеларупулос от гръцката организация ЕРЕКСА. Политологът от СУ [Владимир Шопов](#) говори за границите и политическите препятствия пред европейската солидарност. "Бъдещето на европейските региони: 2020 г. – очаквано предизвикателство" - на тази тема изпрати писмено изказване евродепутатът [Филиз Хюсменова](#), зам.-председател на Комисията по регионално развитие в ЕП. Евродепутатът [Илиана Иванова](#), първи зам.-председател на специалната Комисия в ЕП, занимаваща се с икономическата криза, също изпрати писмено становище за конференцията.

На снимката: Ани Недкова от Европейския институт представя [изводите](#) от работата в Панел 3 на заключителната сесия на конференцията.

Панел 3 – "Солидарността в ЕС – споделена отговорност за развитие"

- » Необходима е реформа на Европейската политика за заетост, включително на институциите, които я реализират, с цел изграждане и завършване на Социална Европа, наред с икономическата и политическата.
- » Една от полезните стъпки в тази посока е да се разширят правомощията и отговорностите на Европейския Икономически и социален комитет – отвъд настоящите му консултативни функции.
- » За да се утвърди изграждането на Социална Европа, е необходимо социалното сближаване да бъде поставено като приоритет в новата стратегия "Европа 2020".
- » Като цяло е удачно да се обсъди евентуално изместване на политиките на солидарност в посока към концентрирани инвестиции в сфери с потенциал за растеж, което да бъде отразено в следващата финансова рамка на ЕС.
- » В Европа до 2020 година трябва да се повиши ролята на местните и регионални власти и да бъдат интензифицирани местните и регионални партньорства.
- » Създаване на гъвкава сигурност на пазара на труда и реално постигане на принципа за равнопоставеност на половете, включително:
 - » Уеднаквяване на условията на пазара на труда;
 - » Гарантирана свобода на миграция при трудовата мобилност.
- » Продължаване на осъществяването на мерките за борба срещу бедността чрез финансово включване и разширяване на обхвата и обема на тези мерки, включително формулиране на:
 - » Минимални стандарти като основа на социалната сигурност;
 - » Минимални стандарти за качеството на живот.
- » Европейският съюз до 2020 година трябва да се превърне в утвърден фактор на световната сцена като глобален играч, с развито политическо измерение, наред с икономическото, и да се води от твърди принципи в тази посока, включително:
 - » Разширяването да е най-убедителният израз на солидарността в ЕС;
 - » Към отношенията с Русия да се подхожда не като към борба за влияние, а като към партньорство за развитие;
 - » Да се осъществяват се етапите в развитието на Източното партньорство на ЕС и да се

утвърждава европейската перспектива на източните съседки на ЕС.

Полезни връзки: [Фотогалерия](#) от конференцията.